

Ravintolisien valvonta - omavalvonta ja sen valvonta

Ravintolisäseminaari
Helsingin yliopiston pieni juhlasali
10.10.2012

Anna Mizrahi
10.10.2012

Ravintolisätoimijan velvollisuudet (1)

- toiminta

- Elintarvikealan toimijan on noudatettava kaikessa toiminnassaan riittävää huolellisuutta, jotta elintarvike, elintarvikehuoneisto ja alkutuotantopaikka sekä elintarvikkeen säilytys-, kuljetus- ja käsittelyolosuhteet täyttävät tämän lain mukaiset vaatimukset. (23/2006, 16 §)

Ravintolisätoimijan velvollisuudet (2)

- tuote

- Elintarvikealan toimijalla on oltava **riittävät** ja **oikeat** tiedot tuottamastaan, jalostamastaan ja jakelemastaan elintarvikkeesta. Elintarvikealan toimijan on tunnettava elintarvikkeeseen ja sen käsittelyyn liittyvät **terveysvaarat** sekä elintarviketurvallisuuden ja muiden tämän lain 2 luvun mukaisten vaatimusten kannalta **kriittiset kohdat** toiminnassaan. (23/2006, 19 §)

Ravintolisätoimijan velvollisuudet (3)

- omavalvonta

- Elintarvikealan toimijan on laadittava kirjallinen suunnitelma omavalvonnasta (***omavalvontasuunnitelma***), noudatettava sitä ja pidettävä sen toteuttamisesta kirjaa
- Omavalvontasuunnitelmassa tulee kuvata kriittiset kohdat ja niihin liittyvien riskien hallinta.
- Elintarvikealan toimijan on pidettävä omavalvontasuunnitelma ajan tasalla.

Ravintolisätoimijan velvollisuudet (4) - ilmoitukset

- **Elintarvikehuoneistoilmoitus** kunnalliselle valvontaviranomaiselle viimeistään neljä viikkoa ennen toiminnan aloittamista (23/2006, 13 §)
 - Ravintolisien valmistusta, valmistuttamista, myyntiä, säilyttämistä, tarjoilua tai muuta käsittelemistä ei voida katsoa vähäriskiseksi toiminnaksi ko. tuotteisiin liittyvien riskien vuoksi
- **Ravintolisäilmoitus** Eviraan ravintolisää markkinoille saatettaessa
 - Elintarvikealan toimijan, joka valmistaa, valmistuttaa tai tuo maahan ravintolisää, on tehtävä siitä ilmoitus Elintarviketurvallisuusvirastolle. Ilmoitus on tehtävä myös kun valmisteen koostumus sille ominaisten aineiden osalta muuttuu. (23/2006, 8 §)

Elintarvikkeita koskevat yleiset vaatimukset

- Elintarvikkeiden tulee olla kemialliselta, fysikaaliselta ja mikrobiologiselta sekä terveydelliseltä laadultaan, koostumukseltaan ja muilta ominaisuuksiltaan sellaisia, että ne ovat ihmisravinnoksi soveltuvia, eivätkä aiheuta vaaraa ihmisen terveydelle eivätkä johda kuluttajaa harhaan. (23/2006, 7 §)

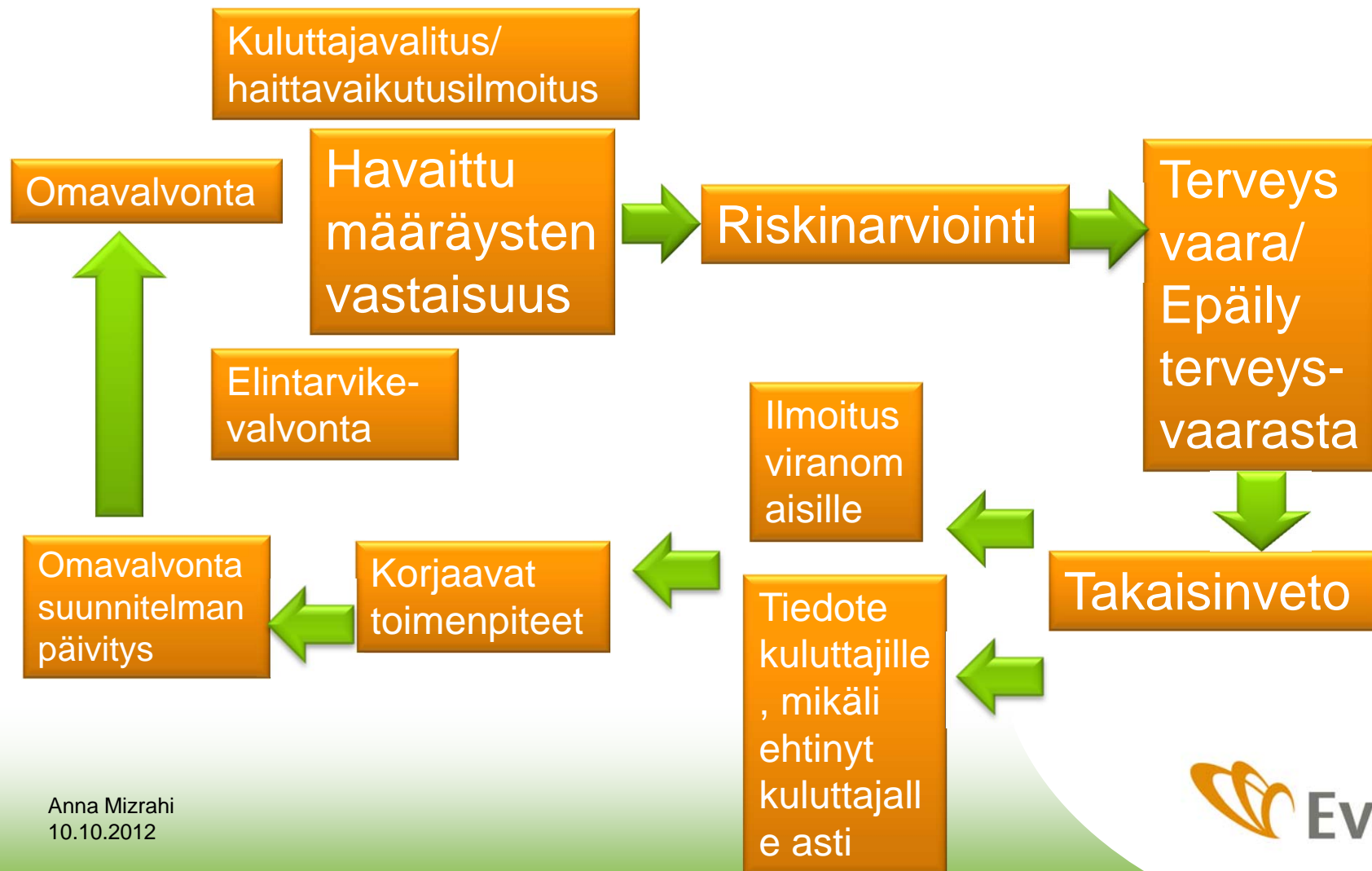
Ravintolisien omavalvonnassa huomioitavia asioita

- Koostumus
- Uuselintarvikkeet
- Lääke-ravintolisä
- Luomu
- Muuntogeenisyys
- Säteilystäminen
- Hyljetuotteet (737/2010, 7 §)
- Pakkausmerkinnät
- Markkinointi
- Jäljitettävyys
- Takaisinvedot ja haittavaikutusilmoitukset
- Ilmoitukset ja muutoksista ilmoittaminen

Ravintolisien omavalvonnassa huomioitavia asioita

- Koostumus
- Uuselintarvikkeet
- Lääke-ravintolisä
- Luomu
- Muuntogeenisyys
- Säteilystäminen
- Hyljetuotteet
- Pakkausmerkinnät
- Markkinointi
- Jäljitettävyys
- Takaisinvedot ja haittavaikutusilmoitukset
- Muutoksista ilmoittaminen

Takaisinvedot ja haittavaikutusilmoitusten käsittely

Ravintolisien valvonta - viranomaiset

- **Kunta**

- Käytännön elintarvikevalvonta
- Ravintolisätoimijoiden omavalvonnan valvonta
- Tuotevalvonta

- **Aluehallintovirastot**

- Ravintolisien valvonnan suunnittelu ja ohjaus
- Säädösten noudattamisen valvonta alueellaan
- Osallistuminen valvontahankkeisiin
- Koulutus

- **Tulli**

- Kolmasmaa valvonta
- Sisämarkkinavalvonta
 - Pistokoeluntuontoinen näytteenotto

- **Evira**

- Ravintolisien valvonnan suunnittelu ja ohjaus
- Tiedottaminen
- Kouluttaminen
- Ravintolisäilmoitusten käsittely
- Valtakunnalliset valvontahankkeet

Pakkokeinot ja seuraamukset

- EL 23/2006 55-69 §

- Ennen pakkokeinoiniin ryhtymistä kehoitus
- Määräys (55 §)
 - Syy
 - Mahdollinen terveysvaara
 - Kuluttajan harhaanjohtaminen
 - Tuotteesta annettujen tietojen oikeellisuuden/riittävyden vaarantaminen
 - Muu määräystenvastaisuus
 - Poistaminen välittömästi tai valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa
- Kielto (56 §)
 - Väliaikainen kieltö, esim.
 - Ravintolisän pakkausmerkintöjen puutteellisuus
 - Ravintolisäilmoituksen tekemättömyys kehotuksesta huolimatta

Pakkokeinot ja seuraamukset

- EL 23/2006 55-69 §

- Elintarvikkeen markkinoilta poistaminen ja yleinen tiedottaminen (57 §)
 - Mikäli toimija ei noudata velvollisuuttaan poistaa määräystenvastaista elintarviketta markkinoilta
 - Elintarvikkeiden turvallisuutta koskevien vaatimusten vastainen elintarvike
 - Elintarvikkeesta annettavat tiedot ovat oleellisesti elintarvikemääräysten vastaisia
 - Tiedottaminen toimijan kustannuksella
- Uhkasakko (68 §)
 - Toistuva säännösten ja valvontaviranomaisen määräysten rikkominen
 - Määräyksen/kiellon tehostaminen
- Elintarvikeviranomaisen voi tarvittaessa pyytää virka-apua poliisilta (82 §)

Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF) – yhteisön hälytysjärjestelmä

- Tietoa jäsenmaiden ja jäsenmaiden ulkopuolisista terveysvaaraa aiheuttavista määräystenvastaisuuksista
 - Esim. DMAA (1,3 dimetyyliamylamiini) urheilijoiden ravintolisissä
 - RASFF –ilmoitus Ruotsista
 - Vahva epäily terveysvaarasta perustuen tehtyihin riskinarviointeihin
 - Toimenpiteet Suomessa (laajat takaisinvedot)
 - Takaisinvedot kaikkialla Euroopassa ja muualla maailmassa
 - Jatkuu yhä

Takaisinvetojen yleisimmät syyt ravintolisissä

- Pakkausmerkintävirheet
 - Suomen- ja/tai ruotsinkieliset pakkausmerkinnät puuttuvat
- Lääkeainetta tai haitallista ainetta ravintolisässä
 - Havaittu lääkeaine usein haitallinen jollekin kuluttajaryhmälle
 - Elintarvikkeen tulee olla aina turvallinen! (vrt. lääkkeiden hyöty/haittasuhde)
 - Lääkeaine usein lisätty petoksellisesti
- Hyväksymätöntä uuselintarviketta ravintolisässä
 - Esim. Hoodia Gordonii, Chia-siemenet
- Säteilöityä ainesosaa ravintolisässä

Hyödyllistä luettavaa

- Lainsäädäntöä
 - Elintarvikelaki 23/2006
 - Ravintolisäasetus 78/2010
 - Ravintolisädirektiivi 2002/46/EY
 - Sallitut vitamiinit ja kivennäisaineet 1170/2009/EY
 - Vertailuarvot 588/2009 (liite)
 - Lääkeluettelo 1095/2009 (uusittu luettelo tulossa 2012)
- Oppaita
 - Ravintolisäopas
 - Pakkausmerkintäopas
 - Ravitsemus- ja terveystuotteopas

Palautetta otetaan vastaan!

The screenshot shows the Evira website in Internet Explorer. The browser address bar displays http://www.evira.fi/portal/fi/elintarvikkeet/valmistus_ja_myynti/ravintolisat/. The page content is organized into three main columns:

- Valmistus ja myynti**: A navigation menu with sub-items like "Elintarvikehuoneistot", "Elintarvikelainsäädäntö", "Elintarvikeparanteet", "Elintarvikkeiden täydentäminen ravintoaineilla", "Erityisruokavaliovalmisteet", "Jäljettävyyys", "Kasvikset", "Kontaktimateriaalit", "Kuljetus ja logistiikka", "Lihantarkastus", "Markkinointi", "Pakkausmerkinnät", "Pätevyysvaatimukset", "Ravintolisät", "Sivutuotteet", "Takaisinvedot", "Tuotantotapa", "Tuotekohtaisia vaatimuksia", "Uuselintarvikkeet", and "Valvonta".
- Ravintolisät**: The main content area with text explaining that food supplements are products that differ from ordinary food products. It mentions that they are regulated by the 2002/46/EC regulation and that their purpose is to supplement the diet or provide energy. A large orange arrow points from the "Ravintolisät" section header to the feedback link.
- Lisää aiheesta palvelussamme**: A section with links for "Ravintolisäopas" and "Neuvoa kuluttajille ravintolistien käyttöön".

At the bottom of the page, there is a feedback link: [Anna palautetta tästä sivusta](#). This link is circled in orange. Below it, there is a breadcrumb trail: [Olet täällä: Etusivu > Elintarvikkeet > Valmistus ja myynti > Ravintolisät](#). The footer contains contact information for Evira, including the address "Mustialankatu 3, 00790 Helsinki" and the phone number "029 530 0400".

Anna Mizrahi
10.10.2012

Lounastauko! Hyvää ruokahalua!

(Terveysväiteseminaari alkaa klo 12.30)

Anna Mizrahi
10.10.2012

 Evira